

Met de jaren beseft Sofie Lemaire steeds beter wat ze écht graag doet. Ze is radiomaker, presentatrice, schrijver, podcastmaker en sinds kort ook theatermaker. In *Sofie verzint het niet* duikt ze in het leven van zonderlinge koningen, vurige minnaars en vrouwen die de geschiedenisboeken amper haalden. **“Ik wil laten zien dat het verleden veel gekker, grappiger en menselijker is dan we denken.”** Een gesprek over absurditeit, ouder worden, ambitie en het herontdekken van een oude liefde: het podium.

tekst Kizzy van Horne foto's Leonie Jones

We ontmoeten Sofie Lemaire in een gezellige koffiebar in Mechelen. Ze werd er geboren, maar groeide op in de buurt van Brugge. Ze komt altijd graag in Mechelen, niet alleen omdat haar grootmoeder er nog woont, maar ook omdat ze graag door de stad kuiert en zich bij de oude gevels afvraagt welke verhalen zich daar hebben afgespeeld.

De radiomaakster smult van kleine weetjes en absurde verhalen uit de geschiedenis die nooit verteld worden. “Ik heb er een oor en oog voor ontwikkeld. Als er in de rand iets verteld wordt over een apart verhaal of een grappig figuur uit de geschiedenis, dan begint mijn radar te werken en ga ik op zoek naar meer informatie. Ik heb ondertussen schriftjes vol interessante weetjes en kleine verhalen uit de geschiedenis.”

Wanneer dacht je: die verhalen moeten het podium op?

“Een paar jaar geleden werd ik gevraagd voor *De spreekbeurt*, waarin serieuze vertellers onnozele verhalen brengen. Dat was zo leuk dat ik dacht: waarom doe ik dit niet vaker?”

“Wat later mocht ik op het Nerdland Festival Wim Lybaert interviewen, en toen heb ik mijn stoute schoenen aantrokken en Hetty Helmoortel, een van de organisatoren, aan haar mouw getrokken om te vragen of ik er een voorstelling van mijn verhalen mocht geven. Ik stond daar met knikkende knieën, maar ik voelde meteen: dit klopt. Het was zo *plezant* dat ik die kleine voorstelling verder ben beginnen uit te werken tot een echte theatervoorstelling.”

Deze week vond de première plaats van *Sofie verzint het niet*. Wat verzijn je dan precies niet?

“De dingen die ik vertel, zijn zo waanzinnig dat mensen denken dat ik ze uit mijn duim zuig. Maar ze zijn allemaal echt gebeurd. Zoals bijvoorbeeld August de Sterke, koning van Polen begin 18de eeuw, die als hobby vossen door de lucht katapulteerde. Echt waar, dat verzijn je toch niet? Of Harry Houdini, de goochelaar en

boeienkoning die bezeten was door het ontmaskeren van malafide waarzeggers en mediums. Het is allemaal waar, ik verzin het echt niet. Ik smul van zulke verhalen.”

Wat trekt je zo aan in die gekke, kleine verhalen uit de geschiedenis?

“Geschiedenis is meestal het verhaal van winnaars, van koningen en veldslagen, terwijl ik hou van de randverhalen, de vergeten figuren, de kleine details die je niet in de geschiedenisboeken op school vindt, maar die iets zeggen over hoe de mensen toen echt leefden. Ik ben dol op anekdotes die de geschiedenis menselijk maken. Ik denk vaak: waarom heeft niemand me dat ooit verteld? De wereld was vroeger even absurd als nu, en dat vind ik angstaanjagend, maar ook wel een geruststelling.”

Was die liefde voor geschiedenis er vroeger op school ook al?

“Nee, eigenlijk niet. Die vonk is overgeslagen nadat ik *Een huis vol* van Bill Bryson gelezen heb, ondertussen al een dikke tien jaar geleden. De man verhuist naar een Engelse pastorie- woning. In het boek wandelt hij door zijn huis en vertelt hij de geschiedenis van de verschillende kamers en alles wat hij tegenkomt. Dat vond ik zo geniaal. Het deed me beseffen dat het verleden overal om ons heen zit, als je er maar naar kijkt. Wie zou de vork uitgevonden hebben? En sinds wanneer zijn er gangen in onze huizen? Elke gewoonte heeft een verhaal.”

Je deed eerst enkele try-outs van je voorstelling. Hoe verliepen die?

“Zo'n try-out is ongelooflijk interessant, omdat elk publiek je nieuwe inzichten geeft over je teksten en je vertelling. Ik voel goed waar ik nog aan moet werken. De ruwe structuur was er, en de try-outs hielpen me alles te finetunen. Het gevaar is wel dat ik blijf werken aan die teksten en dingen blijf toevoegen. Je moet er op een gegeven moment ook echt een punt achter zetten.”

“Het fijne is wel dat dit met theater kan. Op de radio werkt het heel anders: daar moet je meteen scoren en kan je niet meer sleutelen. Je hebt geen repetitie, de eerste gooi moet er *boenk* op zitten. Radio is een bijzonder medium. Je leert er goed los-laten, want je weet dat het wel eens zal mislopen, en dan kan je niet anders dan het aanvaarden. Daarom vind ik het fijn dat ik met deze theatershow de kans krijg om te schrijven en bij te schaven tot het volledig goed voelt.”

Je noemde jezelf in een eerder interview timide en zei dat je het best gedijt in een donkere radiostudio. Hoe voelt het dan om nu op een podium te staan?

“Ik ben van nature een rustig en timide persoon. Maar op een podium is er een duidelijke afspraak tussen het publiek en mezelf. Ik heb iets voorbereid, en het publiek komt ernaar luisteren. Dat voelt veilig. Het is niet dat ik mijn ziel blootleg op het podium of een heel persoonlijk verhaal breng. Dat maakt een verschil.”

“Op een podium staan is ook mijn eerste grote liefde, en ik was vergeten hoe *plezant* ik het vind. Ik studeerde woordkunst aan het Herman Teirlinck Instituut om op het toneel te staan. Niet echt om kunstzinnig theater te brengen - ik ben geen toneelspeler - maar wel een verhalenverteller. In het derde jaar kreeg ik de radiokriebel van onze lesgever destijds, Chris Dusauchoit.”

Je maakt radio, schrijft, maakt podcasts, staat nu ook op het toneel. Wat als je zou moeten kiezen?

“Ik doe inderdaad veel, en ik wil op het podium zeker niet overkomen als 'die van de radio die nu ook theater wil doen'. Het heeft dan ook lang geduurd voor ik de stap naar het podium zette. Maar ik ben blij dat ik het losgelaten heb, want ik heb nu echt beseft hoe graag ik dit doe. Met ouder worden besef ik des te meer wat ik écht graag wil doen. Ik doe misschien veel, maar wat ik doe, kies ik heel bewust, dus ik blijf alles doen wat ik graag doe.”

Je bent geen impulsief persoon?

“Nee, ik ben totaal niet impulsief. Ik ben juist superberedeneerd. Ik heb echt tijd nodig gehad om deze stap naar mijn eigen show te zetten. Ik had tijd nodig om aan mezelf toe te geven dat dit is wat ik echt graag wil doen. Maar op een bepaald moment voelde ik dat ik het moest doen, ik werd er te gelukkig van. Ik vind trouwens dat er ook waarde zit in iets goed doordenken voor je beslist, om dan vol overtuiging er helemaal voor te gaan en echt ten volle te beseffen waarom je dit doet.”

Naarmate je ouder wordt, besef je beter wat je écht wilt. Voel je je ook goed bij dat ouder worden?

“Toen ik twee jaar geleden bijna veertig was, voelde ik me heel ambetant, vooral dan over het besef dat ik niet meer tot 'de jeugd' behoorde. De dag van mijn veertigste verjaardag verdween dat gevoel. Sindsdien ervaar ik vooral rust. Ik weet beter wat ik wil, ik kies bewuster. Ik hoef niet meer alles te doen, alleen wat echt goed voelt. Dat is een luxe die je alleen krijgt door ouder te worden, en dat geeft energie.”

“Een extra rimpeltje vind ik niet erg. Dat is wijsheid. Maar ik blijf wel voor eeuwig en altijd onzeker over mijn uiterlijk. Dat is ontstaan in mijn tienerjaren. Er ligt een enorme druk op meisjes om mooi te zijn. Ik heb dat van mezelf nooit gevonden. In een job als de mijne speelt dat vaak wel een rol. Ze kunnen me elk moment vragen om een foto voor een website of een socialmediapost te maken. Ik kijk niet meer eerst in de spiegel, dat ben ik mezelf aan het afleren. Ik kan ondertussen zelf om met lelijke foto's. Maar de reacties zijn niet altijd zo mooi. Dat is jammer.”

Je bent met zoveel dingen bezig, maar daarnaast ben je ook nog mama. Hoe combineer je dat allemaal?

“Kinderen dwingen je om op de meest onmogelijke momenten alles te laten vallen en in functie van hen te gaan werken. Dat heb ik leren aanvaarden. Nu Gust twaalf jaar is, gaat het allemaal wel wat gemakkelijker. Al vond ik elke leeftijd wel tof. Alleen de eerste twee jaar van zijn leven vond ik heftig. Nu vind ik het vooral heel mooi om te zien hoe hij een eigen identiteit aan het ontwikkelen is en die eerste puberstreken begint te krijgen. Ik vind het echt een privilege om dat te mogen aanschouwen.”

Heeft je zoon jouw liefde voor geschiedenis en weetjes overgekregen?

“Awel, een paar maanden geleden studeerde hij af aan de lagere school. Zonder dat ik het wist, had Gust besloten om op het podium het woord te voeren voor zijn klas. Hij vertelde dat hij presentator wil worden. Ik was enorm verbaasd, want dat had hij tegenover mij nog nooit uitgesproken. En ik dacht: hij is inderdaad mijn zoon, hij doet de dingen graag die ik ook graag doe. En hij kijkt helaas ook tegen dezelfde valkuilen aan: hij wil de dingen vaak te goed doen. Ook al vindt hij me soms *cringe* en rolt hij weleens met zijn ogen als ik iets zeg of vraag, ik denk toch dat hij trots op me is. Hij is ook heel nieuwsgierig, en hij is mijn eerste publiek, want hij luistert altijd als eerste naar mijn verhalen.”

Ik hoor je zeggen dat hij in dezelfde valkuilen dreigt te vallen en te veel zijn best wil doen. Ben jij dan zelf een enorme perfectionist?

“Dat hangt ervan af. De mensen rondom me zullen zeggen dat ik een enorme perfectionist ben, omdat ik in elke omstandigheid het best mogelijke wil doen. Maar ik vind zelf dat ik oog heb voor de omstandigheden. Als ik bijvoorbeeld ziek ben, vind ik het oké om maar een halve versie van mezelf te zijn.”

“Ook in samenwerkingen met anderen kijk ik altijd naar de context. Als ik weet dat iemand veel aan zijn hoofd heeft, er problemen zijn met de kinderen of zo, hou ik daar rekening mee en weet ik dat die persoon, gezien de omstandigheden, toch z'n uiterste best doet. Ik ben geen blinde perfectionist.”

Je staat bekend als de dame van de weetjes. Twee uur radio maken over één bepaald thema, doe het maar. En je kunt uren verhalen vertellen. Al die info moet je ergens vinden en opslaan. Staat jouw brein ooit stil?

“Veel te weinig. (lacht) Nu lach ik ermee, en dat kan positief klinken, maar ik begin toch te merken dat het goed zou zijn om af en toe dat brein te kunnen uitschakelen. Ik heb deze week nog gedacht: misschien moet ik leren mediteren om een rustpunt voor mezelf te vinden.”

“Ik ben geen druk persoon, ik ben zelfs een zeer rustig iemand, maar ik heb een overactief hoofd. Na een theatershow moet ik ook even terug aarden. Wanneer ik van het podium kom, heb ik eerst een tiental minuten een energiedip, en dan begint die adrenaline weer te razen. Wanneer ik dan naar huis rijd, gaat de radio extra hard en zing ik luidkeels mee. Al moet ik oppassen, want onlangs heb ik zo mijn keel nog schor geschreeuwd. Niet handig als je de ochtend nadien nog radio moet maken of 's anderendaags een programma moet presenteren.”

“Door de week probeer ik me nu te focussen op de radio. Ik blijf ook wel radiomaakster, hè, ik doe dat veel te graag om het op te geven voor theater. En dan in het weekend sta ik op het podium. Voor mij is dat op dit

moment de perfecte combinatie. Ik ben heel benieuwd hoe de show ontvangen zal worden, hoe ik er zelf op zal reageren en wat het volgende project zal zijn dat ik vanuit deze ervaring bedenkt. Maar nu eerst: *vollenbak Sofie verzint het niet* .”

'Sofie verzint het niet' loopt nog tot juni 2026. Info en tickets: www.sofielemaire.be

tekst Kizzy van Horne foto's Leoni Jones